

آیا آذربایجان می‌تواند به حل بحران گازی اروپا کمک کند؟

جنگ روسیه و اوکراین، زنجیره تامین جهانی را مختل و اقتصادهای سراسر جهان را ضعیف کرده اما به منزله فرصت مغتنمی برای جمهوری آذربایجان است که پلی میان اروپا و آسیاست.

به گزارش آران نیوز به نقل از ایسنا، آمریکا و اروپا، نفت و گاز طبیعی روسیه را تحریم کرده اند اما جمهوری آذربایجان در مسیر افزایش صادرات گاز در سال ۲۰۲۲ و سالهای پس از آن از طریق کریدور گاز جنوبی به مسافت ۳۵۰۰ کیلومتر است که از هفت کشور عبور کرده و گاز ترکیه و اروپا را تامین می‌کند. در حال حاضر جمهوری آذربایجان از طریق این کریدور، ۱۰ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی به اروپا و شش میلیارد متر مکعب به ترکیه ارسال می‌کند.

جمهوری آذربایجان به منظور تامین تقاضا، دو میدان گازی جدید را راه اندازی خواهد کرد و آماده سرمایه گذاری برای توسعه ظرفیت کریدور گاز جنوبی است مثلا با نصب ایستگاههای کمپرسور بیشتر می‌تواند جریان گاز را دو برابر کند. اما وزیر اقتصاد جمهوری آذربایجان اعلام کرده که سرمایه گذاری ضعیف اروپایی ممکن است توانایی این کشور برای عرضه گاز بیشتر را آهسته کند.

وزیر انرژی جمهوری آذربایجان در کنفرانس کنگره نیروگاه های جهان در ابوظبی گفت: ما اکنون به شکل فشرده با کمیسیون اروپا روی راه هایی کار می‌کنیم تا در مدت زمان نسبتا کوتاه، این زیرساخت را ارتقا دهیم و متعاقب آن عرضه گاز طبیعی به اروپا را بالا ببریم.

خط لوله باکو-تفلیس-سویسا در دریای سیاه به طور موقت (تا آخر ژوئن) تعطیل شده است و انتقال فرآورده از طریق خط لوله باکو-تفلیس-سیهان از طریق کرانه مدیترانه انجام می‌شود. تغییر مسیر نفت به سیهان، موقعیت ترکیه را هم تقویت خواهد کرد زیرا این کشور میزان مسیر میانی کریدور گاز جنوبی یعنی خط لوله گاز طبیعی ترانس آناتولی است.

تغییر جریان انتقال زمینی با هدف اجتناب از تحریمهای روسیه و غرب بوده است.

خط ریلی شرق-غرب از چین به ترکیه - مسیر حمل و نقل بین المللی ترانس کاسپین که به کریدور خاورمیانه هم معروف است- روسیه را دور زده و شیان چین را از طریق اتصال ریلی از قزاقستان به استانبول متصل می‌کند. این مسیر که هنوز به پتانسیلهای واقعی خود دست پیدا نکرده است، ممکن است بالاخره فرصتی به اثبات خود پیدا کند چرا که حمل و نقل از طریق آسیای مرکزی و قفقاز در سال ۲۰۲۲ در مقایسه با سال ۲۰۲۱ شش برابر خواهد شد. در آوریل، شرکت کشتیرانی مرسک اعلام کرد در واکنش به نیازهای در حال تغییر زنجیره تامین مشتریان در شرایط استثنایی فعلی، خدمات ریلی را توسعه می‌دهد.

گزینه های حمل و نقل منطقه ای دیگر، غرب از افغانستان به ترکیه از طریق ترکمنستان، آذربایجان و گرجستان از طریق کریدور لاپیس لازولی و از غرب آذربایجان به ترکیه از طریق کریدور زنگزور از طریق ارمنستان است با این حال مناقشه میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان ممکن است باعث تاخیر طولانی در تحقق پتانسیل این مسیر شود.

پس از پایان مناقشه ۲۰۲۰ ناگورنو-قره باغ، الهام علی اف، رئیس جمهور جمهوری آذربایجان، با روسای سازمان امنیت و همکاری اروپا در گروه مینسک دیدار و به آنها اعلام کرد آذربایجان مناقشه که تقریبا به مدت ۳۰ سال طول کشید را حل کرده است و متاسفانه گروه مینسک هیچ نقشی در حل این مناقشه ایفا نکرده است.

علی اف در ژانویه سال ۲۰۲۲ اعلام کرد گروه مینسک نباید نقش بیشتری در حل مسئله ناگورنو-قره باغ ایفا کند زیرا این مسئله حل شده است. علی اف ممکن است چنین احساسی داشته باشد زیرا سازمان امنیت و همکاری اروپا موفق نشد منابع ضروری برای دستیابی به یک توافق صلح میان آذربایجان و ارمنستان را اولویت دهد و اولویت، حفظ آتش بس به اجرا گذاشته شده بود.

اگرچه بسیاری از اعضای گروه مینسک &ndash؛ فرانسه، فدراسیون روسیه، آمریکا، بلاروس، فنلاند، آلمان، ایتالیا، سوئد، ترکیه، ارمنستان و آذربایجان- ممکن است عجله ای نداشته باشند اما آذربایجان ممکن است کارت دیگری برای رو کردن داشته باشد زیرا قزاقستان اعلام کرده است صادرات گاز طبیعی را در سال ۲۰۲۳ به دلیل تقاضای داخلی رو به رشد، متوقف خواهد کرد.

باکو اکنون می‌تواند با پیش بگذارد و به تامین نیازهای انرژی اروپا کمک کند و توافق خرید چند دهه ای را جور کند تا فاینانس برای توسعه کریدور گاز جنوبی را تامین کند. باکو باید از مزیت خود استفاده کند زیرا آمریکا و اروپا فرصت میانجیگری را به مدت سه دهه از دست دادند و بعد از آن هم حواسشان به جنگ روسیه و اوکراین پرت شد.

نمایندگان آذربایجان، ارمنستان و روسیه اوایل ژوئن برای گفت و گو درباره اتصالات حمل و نقل منطقه ای دیدار کردند. همزمان نمایندگان آذربایجان و ارمنستان در بروکسل با اتحادیه اروپا و مقامات آمریکایی که حاضر نشدند با روس ها دیدار کنند، ملاقات کردند.

این دیدارها ممکن است تمایلات بروکسل و واشنگتن را برآورده کند اما برای باکو و ایروان نشانه آن است که صلح در ناگورنو-قره باغ همچنان اولویت کمتری نسبت به بحران روز در اوکراین است و بعضی از طرفهای حاضر در مینسک ممکن است بخواهند این فرآیند را تصاحب یا روسیه را منزوی کنند تا سرانجام پیروزی بزرگ در برابر مسکو را که تصور می‌کنند با پایان صلح آمیز جنگ سرد در سال ۱۹۹۱ از دست آنها رفت، کسب کنند.

اولویتهای غرب در ارقام به خوبی دیده می شوند: اوکراین ۵۴ میلیارد دلار کمک از آمریکا دریافت کرده است اما همه چیزی که آذربایجان و ارمنستان دریافت کردند، سه دهه دیدار بوده است.

بر اساس گزارش اوایل پاریس، آذربایجان روابط خصمانه با همسایگانش- روسیه و ایران- نمی خواهد و نمی خواهد پایگاهی برای اقدامات ناتو علیه روسیه یا حمله رژیم صهیونیستی علیه برنامه هسته ای ایران شود. باکو کمک بشردوستانه به اوکراین فرستاده اما از روسیه آشکارا انتقاد نکرده است. آذربایجان می تواند منبع قابل اطمینان تامین انرژی و حمل و نقل برای اروپا باشد اما ناچار خواهد بود همسایگان قدرتمند خود را در نظر بگیرد بنابراین همیشه با بروکسل و واشنگتن دی سی همنوایی نخواهد کرد؛ به خصوص که هرگز به روند صلح در قفقاز جنوبی اولویت ندادند و هم پیمانان راحت طلبی هستند نه اعتقادی.